

Minimální preventivní program zaměřený na kouření
pro školní rok 2019/2020

a

hodnocení minimálního preventivního programu ve školním
roce 2018/2019

ZŠ Řevnice

Školní 600

Řevnice 252 30

www.zsrevnice.cz

Zpracovala :

Mgr. Markéta Maříková, metodička prevence

Schválil: Mgr. Tomáš Řezníček, ředitel školy

Obsah

<u>1. Úvod, charakteristika a specifika školy.....</u>	<u>3</u>
<u>2. Zmapování současné situace ve škole.....</u>	<u>3</u>
<u>3. Cíle.....</u>	<u>3</u>
<u>3.1. Dlouhodobé cíle.....</u>	<u>3</u>
<u>3.2. Krátkodobé cíle.....</u>	<u>4</u>
<u>4. Realizace programu.....</u>	<u>4</u>
<u>4.1. I. stupeň.....</u>	<u>4</u>
<u>4.2. II. stupeň.....</u>	<u>5</u>
<u>5. Úkoly a činnost učitelů a jiných pedagogických pracovníků:.....</u>	<u>7</u>
<u>6. Aktivity pro rodiče a veřejnost:.....</u>	<u>7</u>
<u>7. Preventivní a jiné akce pro žáky ve školním roce 2019/2020.....</u>	<u>9</u>
<u>8. Hodnocení minimálního preventivního programu 2018/2019.....</u>	<u>12</u>
<u>8.1 Hodnocení.....</u>	<u>12</u>
<u>8.2 Řešené případy.....</u>	<u>12</u>
<u>8.3 Vzdělávání pedagogů a metodika prevence.....</u>	<u>12</u>
<u>Příloha 1 - Seznam organizací zabývajících se problematikou prevence rizikového chování, organizací poskytujících odbornou pomoc.....</u>	<u>13</u>
<u>Příloha 2 - Seznam dostupné odborné literatury, webové stránky apod. ....</u>	<u>13</u>
<u>Příloha 3 - Seznam platné školské legislativy.....</u>	<u>14</u>
<u>Příloha 4 - Program proti šikanování ve škole.....</u>	<u>15</u>
<u>Příloha 5 - Školní preventivní program proti šikaně. Informace pro rodiče.....</u>	<u>21</u>

---

1. Úvod, charakteristika a specifika školy

Minimální preventivní program vychází z Národní strategie primární prevence rizikového chování na období 2019 – 2027.

Preventivní výchovně vzdělávací působení je na naší škole neoddělitelnou součástí výuky a života. Naším cílem je žák vybavený všemi potřebnými kompetencemi nejen v oblasti vzdělání, ale také v oblasti sociální. Program školy je nastaven tak, aby byl náš žák rozvinutou sebevědomou osobností, vybavenou všemi dostupnými poznatky z oblasti prevence sociálně patologických jevů, aby byl schopen rozpoznat rizikové jednání ve svém okolí a dokázal jej odmítnout.

Naše škola se nachází v menším městě Řevnice. Naši školu navštěvuje v současnosti na 1. stupni 378 žáků, na 2. stupni 264 žáků. Celkem máme 26 tříd a nultý ročník. Jsme spádovou oblastí z několika okolních obcí. Před 2 roky byla otevřena přístavba školy, kde jsou umístěny nultý ročník, 4. a 5. třídy a 3 třídy z druhého stupně. Přístavba je spojená s budovou 2. stupně. V dalším odděleném areálu se nachází 1., 2., 3. třídy a družiny. Výhodou takto oddělených areálů je, že nedochází k častému kontaktu mezi velkými a malými žáky a případným náznakům šikany. Jediným místem setkávání starších a mladších dětí je školní jídelna, kde je však učitelův dozor. Problémovými místy z hlediska šikany jsou na 2. stupni WC, šatna a chodby. V šatnách je před začátkem vyučování dozor a na chodbách je o přestávkách učitelův dozor. V naší škole funguje také Bezpečné místo, kde mohou žáci trávit čas před a po vyučování, když čekají na dopravní spoje nebo další kroužky.

---

2. Zmapování současné situace ve škole

Ke zmapování situace ve škole jsme použili SWOT analýzu, kterou vyplnili všichni učitelé. Mezi silné stránky patří hezké prostředí školy, interaktivní tabule, vstřícnost vedení školy a dobrá spolupráce s rodiči. Mezi slabé stránky zařadili učitelé chybějící halu pro Tv, nedostatečné prostory pro narůstající počet žáků-vyřešeno přístavbou. Příležitosti-zájem rodičů o dění ve škole a spolupráce s rodiči, spolupráce se sportovními a kulturními středisky v obci, sponzorské dary. Hrozby-nespolupráce některých rodičů při problémech s kázní, přesuny mezi budovami, Tv a jídelnou. Také jsme mapovali situaci ohledně kouření žáků. Z anonymního průzkumu se zdá, že nám pravidelných kuřáků opět trochu ubylo. Dále průběžně během školního roku monitorujeme situaci ve škole a problémy řešíme okamžitě, při poradách, konzultujeme s rodiči žáků v rámci třídních schůzek, při konzultacích nebo na jednáních Školské rady. Žáci řeší problémy třídy s třídním učitelem při pravidelných třídnických hodinách. Žáci mají možnost předkládat své problémy k řešení při schůzkách Školního parlamentu, kde má každá třída svého zástupce.

---

3. Cíle

3.1. Dlouhodobé cíle

Dlouhodobé cíle jsou tyto:

Nespecifické:

3.1.1. Zlepšovat mezilidské vztahy, podporovat vzájemnou pomoc, a to nejen mezi jednotlivci, ale také mezi jednotlivými třídními kolektivy.

3.1.2. Pěstovat v žácích pocit sounáležitosti k dění v naší škole, pocit hrdosti nad úspěchy školy.

3.1.3. Důsledně vyžadovat zásady slušného chování od všech dětí i dospělých.

3.1.4. Cvičit sebeovládání a umění zapojit se a obstát v kolektivu.

3.1.5. Zapojovat žáky do mimoškolních aktivit.

Specifické:

3.1.6. Diagnostikovat vztahy v problémových třídách a případné problémy řešit, úsilí o zlepšení vztahů.

3.1.7. Učit žáky, jak řešit některé problémy a situace, jak rozlišit dobré a zlé.

3.1.8. Nadále seznamovat žáky s nebezpečím návykových látek, vymýtit kouření v areálech školy a jejím nejbližším okolí.

3.2. Krátkodobé cíle

Krátkodobé cíle jsou tyto:

Nespecifické:

3.2.1. Kvalitní fungování školního Parlamentu

3.2.2. Začleňování nových žáků do kolektivu

3.2.3. Pořádání projektových dnů

3.2.4. Příprava školní akademie

3.2.5. Účast na nejrůznějších sportovních aktivitách ve spolupráci s vyučujícími TV, výchova k fair play.

Specifické:

3.2.6. Důsledně prověřit jakékoli signály o šikaně

3.2.7. Věnovat se problematice kouření a zdravého životního stylu ve výuce na 1. a 2. stupni ZŠ

3.2.8. Zařadit do výuky témata bezpečného internetu, šikany, prevence drog a zařadit preventivní besedy na tato témata

---

4. Realizace programu

4.1. I. stupeň

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel/ka. Jednotlivá témata jsou zařazena do přírodovědy, vlastivědy, prvouky. Učitelka si sama volí metodu a způsob, jak dětem tyto informace předá. Pravidelně jsou zařazeny besedy pořádané externisty. Primární prevence je koordinována na pravidelných předmětových komisích 1. stupně.

Konkrétní cíle v podobě znalostních kompetencí žáků:

---

1. - 2. ročník

Žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků.

Mají vědomosti o zdravém životním stylu.

Znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek.

Mají právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů.

Žáci ví, na koho se mohou obrátit v případě, že se setkají s rizikovou situací.

3.- 5. ročník

Žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě, osvojují si zdravý životní styl.

Umějí pojmenovat základní mezilidské vztahy, snaží se je naplňovat.

Umějí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti.

Vědí, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jejich práva.

Mají povědomí o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých, je protiprávní (např. zastrašování, šikana).

Znají zdravotní a sociální rizika návykových látek.

Vědí o zákonech omezujících kouření, požívání alkoholu a zákonech týkajících se užívání a šíření drog.

Znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky.

Výchova ke zdravému životnímu stylu u mladších dětí je realizována následujícími způsoby:

Navozováním příznivého sociálního klimatu školní třídy.

Všestranným rozvojem osobnosti žáka.

Osvojováním a upevňováním základních návyků zdravého životního stylu v oblasti hygieny, životosprávy, prevence experimentování s alkoholem, cigaretami.

Výukou základů etické a právní výchovy.

Včasným odhalováním specifických poruch učení.

Včasným diagnostikováním sociálně patologických problémů ve třídních kolektivech.

Úzkou spoluprací s rodiči.

Nabídkou volnočasových aktivit.

Ekologickou výchovou.

Návštěvami filmových a divadelních představení, koncertů apod.

Účastí v soutěžích výtvarných, sportovních, dopravních, zdravotnických.

4.2. II. stupeň

Vyučující používají pro cílené působení na žáky různé metody, např. vyučování zaměřené na danou problematiku, besedy, samostatné práce, projekty, hry, dramatickou výchovu, exkurze.

V každém případě vyučující sledují dopad a vliv těchto aktivit na žáky, při podezření na sociálně patologické jevy ve třídách informují vedení školy, výchovného poradce a metodika prevence.

Třídní učitel zná atmosféru třídy a měli by reagovat na vážnější zvraty a výkyvy. Podle potřeby vede své třídnické hodiny.

Naplánovaná témata je začleněna do následujících předmětů:

Přírodopis, a to zdravý životní styl, účinky kouření, alkoholu, infekční nemoci, atd.

Výchova ke zdraví a občanství, a to životospráva, hygiena učení, režim dne, odpovědnost za své chování, drogy, šikana, AIDS, poruchy příjmu potravy, zdravá výživa, rozvoj osobnosti, práva dítěte, rasismus, kriminalita a její prevence atd.

Český jazyk, a to slohové práce na daná témata, výběr literatury

Výtvarná výchova, a to grafické zpracování daného tématu

Tělesná výchova a sportovní příprava, a to rozvíjení zdravých vztahů pomocí sportovních aktivit, fair play, zdravé sebevědomí, vzájemná pomoc, solidarita.

6. - 9. ročník

Žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví.

Umějí chápat zdraví ve smyslu fyzickém, duchovním a sociálním.

Umějí rozpoznat a zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky.

Umějí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví.

Znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny.

Znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích.

Umějí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly.

Znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem, učí se umění kompromisu.

Respektují odlišné názory a zájmy, odlišné způsoby chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám.

Znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí.

Znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů.

Uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy.

Vědí, že zneužívání dítěte je trestné.

Umějí diskutovat o rizicích užívání drog, orientují se v trestněprávní problematice návykových látek.

Vědí, kde hledat odbornou pomoc.

Dokáží komunikovat se specializovanými službami (krizová centra, linky důvěry).

Zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání aj.).

Odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umějí o nich diskutovat.

Výchova ke zdravému životnímu stylu u starších dětí je realizována následujícími způsoby:

Výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních.

Akcemi zaměřenými na zvyšování právního povědomí (využití spolupráce s Policií ČR).

Zaměřením pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, sexuálního zneužívání apod.

Zvýšená pozornost je věnována prevenci kouření (v rámci hodin VKOZ, v třídnických hodinách).

Výchovou ke schopnosti volby správné životosprávy, prevencí mentální anorexie, bulimie (v hodinách přírodopisu, prostřednictvím projektů).

Sexuální výchovou, prevencí pohlavních chorob (v hodinách přírodopisu)

Potlačováním projevů rasismu a xenofobie.

Zvyšováním příznivého klimatu školní třídy formou organizování výletů, exkurzí, lyžařského kurzu, adaptačního kurzu v ročnicích, do kterých přicházejí děti z obcí, kde tyto ročníky nejsou otevřeny.

Organizováním akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zpříjemňujících zábavnou formou školní prostředí.

Nabídkou volnočasových aktivit.

Účastí ve znalostních soutěžích, olympiádách, literárních, výtvarných a sportovních soutěžích.

Možností využití nástěnky výchovné poradkyně v přízemí budovy školy s tematikou prevence sociálně patologických jevů, školní knihovny s odbornou literaturou.

---

5. Úkoly a činnost učitelů a jiných pedagogických pracovníků:

Posílení úlohy učitelů v oblasti tvorby pozitivního sociálního klimatu školy.

Pravidelné třídnické hodiny a rozhovory s žáky.

Včasná diagnostika a intervence při riziku vzniku sociálně patologických jevů, spolupráce s výchovnou poradkyní, metodikem prevence, PPP Králův Dvůr.

Věnování pozornosti problematickým skupinám žáků nebo jednotlivcům, odhalování projevů asociálního chování mezi žáky (hlavně problematika šikany)

Zajištění důsledné kontroly zaměřené na prevenci kouření, užívání alkoholických a návykových látek v celém areálu školy a jejím okolí.

Sledovat často se opakující krátkodobé absence žáků jako prevence záškoláctví, v problematických a sporných případech vyžadovat lékařské potvrzení.

Spolupráce s rodiči.

Sebevzdělávání učitelů v metodikách preventivní výchovy a ve výchově ke zdravému životnímu stylu, učitelé si vybírají semináře z nabídek DVPP.

Shromáždování a zpřístupnění materiálů pro pedagogický sbor.

Zapojení vedení školy a kolegů do tohoto programu.

Úzká spolupráce s PPP Králův Dvůr.

Při řešení problémů spolupracovat s vedením školy, výchovnou poradkyní, školním psychologem, metodikem prevence a využívat Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č.j. 21291/2010-28 - „Co dělat když“.

---

6. Aktivity pro rodiče a veřejnost:

Seznámení rodičů s MPP v rámci třídních schůzek.

Nabídka konzultačních hodin.

Nabídka propagačních materiálů o drogách a dalších sociálně patologických jevech.

Seznámení rodičů s postupem školy v případě problémů žáků s drogami a sociálně patologickými jevy.

Na třídních schůzkách hovořit o nebezpečí drog, poskytnout rodičům radu, kam se mají obrátit v případě podezření, že dítě užívá drogy.

Nabídka dní Otevřených dveří k možnosti navštívit školu a podívat se, jak se děti učí, jaké klima panuje v kolektivech.

Nabídka IT seminářů pro rodiče na téma bezpečný internet.

Zapojení rodičů při školních výletech nebo akcích.

---

7. Preventivní a jiné akce pro žáky ve školním roce 2019/2020

září

- 1.stupeň- Bezpečná cesta do školy a ze školy- beseda s třídními učitelkami/učiteli
- 5.-9.roč.-Desatero bezpečného internetu
- 1.-9.roč. -seznámení se školním řádem a bezpečností, vztahy v kolektivu, prevence šikany

říjen-listopad

- 9.roč. – Nebezpečné sekty
- 7.roč.- Čas proměn
- 5.roč. Moderní je nekouřit
- 6.roč. – adaptační kurz
- 1.-4.roč. Zásady bezpečného chování k cizím lidem, telefonáty, cizí člověk za dveřmi
- 1.-5.roč. Normální je nekouřit-diskuse s třídními učitelkami, výtvarná činnost, pracovní listy

prosinec

- 8.roč.- Přátelství, láska ...a tak trochu sex
- předvánoční zamýšlení- akce třídních kolektivů, žebříček hodnot
- Vánoční trhy

leden

- 5.roč. Helpíkův pohár
- 6.roč.- Nebezpečí v kyberprostoru
- 5.-9. Lyžařský kurz

únor

- 1.-5.roč. Normální je nekouřit-diskuse s třídními učitelkami, výtvarná činnost, pracovní listy
- 7. roč.- Nemoc jménem šikana
- 5.-9. Lyžařský kurz

březen

- 9.roč. Festival Jeden svět

duben

- 1.stupeň -Měsíc bezpečnosti v silničním provozu
- 8.roč.- Cesta k MUŽnosti

květen

- 9.roč. Návštěva památníku Heydrichiády

červen

- školní výlety
- 1.-9.roč. Emoční potíže, strach, úzkost- jak říct špatné známky- diskuse s třídními učitelkami/ li
- 1.-9.roč. Olympijský den

1. -9.roč. Ochrana člověka za mimořádných událostí

1.-9.roč. Letní Akademie

Další akce konané v loňském roce:

- Adaptační kurz 6. roč. a 8. roč. - začlenění nově příchozích žáků do kolektivu
- Den s třídním učitelem – tvorba pravidel tříd
- projekt Ovoce do škol
- exkurze Úřad práce v Praze
- meziškolní fotbalový turnaj – Memoriál Davida Laciny
- reprezentace školy v celoroční sportovní soutěži AŠSK Praha-západ
- příprava dárků pro Vánoční trhy
- Vánoční trhy
- bruslení
- lyžařský kurz
- matematické soutěže Olympiáda, Klokán, Klokánek
- Den Země
- První pomoc zážitkem
- dopravní výchova
- plavecký výcvik pro žáky 2. a 3. tříd
- školní výlety
- Schola Pragensis veletrh středních škol
- exkurze
- výstavy
- divadelní představení
- školní Olympiáda - sportovní den
- cvičné požární poplachy-ochrana obyvatelstva při mimořádných událostech
- Letní Akademie-vystoupení žáků školy a slavnostní rozloučení s žáky 9. tříd

Volnočasové aktivity pro žáky, nabídka kroužků pořádaných školou nebo ve škole :

- Logopedie - 1. stupeň
- Reeducace -3. a 4. tř.
- Stolní tenis - všichni
- Angličtina – 1.stupeň Easy speaks
- Bezpečné místo
- Ekotým
- Volejbal –žákyně
- Kroužek šití pro děti

- Florbalový kroužek
- Výuka klavíru a zpěvu
- PC Akademie 3.+4.tř.
- Krav Maga
- Tanečky Sandra
- Brick 4 Kidz
- Muzikohraní

Další možnosti volnočasových aktivit v našem městě:

- Sportovní oddíly - tenis, házená, fotbal, volejbal,
- aktivity Sokolu, orientační běh
- Bojové sporty a sebeobrana
- ZUŠ Řevnice
- dobrovolný hasičský sbor
- keramika
- Rope Skipping
- Tanec
- Němčina v lese-koně+ NJ
- Filmová škola Řevnice

8. Hodnocení minimálního preventivního programu 2018/2019

8.1. Hodnocení

Zajištění informovanosti žáků o problematice sociálně patologických jevů proběhlo v uplynulém školním roce formou besed, přednášek a dále se prevencí na I. stupni věnovaly učitelky v rámci prvouky. Na II. stupni se probírala v rámci výuky společenské výchovy, výchovy ke zdraví, v přírodopisu a chemii.

Situaci ve škole analyzujeme pomocí diskusí s žáky v rámci třídnických hodin a na půdě Školního parlamentu, kde zástupci tříd předkládají vedení školy své problémy, požadavky nebo návrhy.

Poslední roky se snažíme snižovat počet kuřáků mezi žáky naší školy. U některých ročníků se nám to daří lépe, jinde méně. Proto je stále nutné opakovaně žákům ukazovat rizika spojená s kouřením a užíváním alkoholu a návykových látek, aby se byli schopni sami správně rozhodnout. Z tohoto důvodu zařazujeme dlouhodobou prevenci kouření již na 1. stupeň formou projektu Normální je nekouřit, na který navazujeme besedami Moderní je nekouřit.

Dále je stále třeba pracovat na minimalizaci vzniku šikany a kyberšikany.

8.2. Řešené případy

Nejčastěji se setkáváme u dětí s agresivitou a vulgárním vyjadřováním, zhoršujícími se vztahy mezi žáky projevující se slovním napadáním či vyčleněním z kolektivu. Řešili jsme několikrát nevhodné chování žáků vůči sobě ve škole a také mimoškolní chování žáků v době po vyučování- agrese a ničení cizího majetku. Také jsme se zabývali počmáranými vchodovými dveřmi do školy- záznam z kamery byl předán policii, ale viníka jsme nerozpoznali. Řešíme také počmárané lavice. Většinou se viníky podařilo odhalit a museli svou způsobenou škodu uklidit. Řešili jsme také případy začínající šikany a kyberšikany a záškoláctví. Proto se tímto směrem zaměřují i preventivní besedy.

Škola chce rozvíjet dobrou atmosféru vzájemné důvěry mezi žáky a pracovníky školy. Žáci vědí, na koho se mohou obrátit o pomoc. Často řeší s učiteli či učitelkami svoji složitou rodinnou situaci, problémy s kamarády, spolužáky. Zároveň je nutné maximálně spolupracovat s rodiči žáků, neboť pouze v harmonii s nimi bude naše snažení úspěšné.

8.3 Vzdělávání pedagogů a metodika prevence

Učitelé si vybírají z nabídky školení v rámci DVPP dle vlastního zájmu, vše je financováno z prostředků školy na DVPP.

Metodička vyhledává kontakty a užitečné informace na internetu, upravila plán MPP tak, aby lépe vyhovoval potřebám školy, aktivně sjednává externisty pro besedy a projekty podle MPP. Metodička prevence dokončila studium pro metodiky prevence při Pedagogické fakultě UK Praha. Navštěvuje také pravidelná setkávání metodiků prevence v PPP Králův Dvůr. V loňském roce absolvovala seminář Mgr. M. Veselý: Práce se třídou - eliminace rizikových projevů chování ve třídě.

Příloha 1 - Seznam organizací zabývajících se problematikou prevence rizikového chování, organizací poskytujících odbornou pomoc

- poradna PPP Králův Dvůr , Plzeňská 90, Králův Dvůr pppkraluvdvur@cbox.cz
- poradna PPP Praha 3 a 9 – Hloubětín, U Nové školy 871 Praha 9 Vysočany poradna9@seznam.cz
- Magdaléna, o.p.s., Včelník 1070, Mníšek p.Brdy prevence@magdalena-ops.cz
- PPPK-PaedDr. Kašparová, Weberova 213, Praha 5 kasparova@pppk.cz
- Policie ČR –obvodní oddělení Řevnice, Nádražní 213, mobil:602 750 902 poz.oo.revnice@pcr.cz
- Triangl- centrum pro rodinu, Chelčického 39/ 842,130 00 Praha 3 – Žižkov www.csspraha.cz/triangl, www.centrumtriangl.cz
- SVP Dobříchovice, www.svpd.cz
- SVP Klíčov, www.klicov.cz
- Centrum Anabell- poruchy příjmu potravy- tel.848 200 210 nebo 774 467 293 www.anabell.cz

---

Příloha 2 - Seznam dostupné odborné literatury,webové stránky apod.

- časopis Prevence
- Prevence úrazů, otrav a násilí
- Esprit - časopis (nejen) pro duševní zdraví.
- Adiktologie - časopis pro prevenci, léčbu a výzkum závislostí.
- Bulletin Národní protidrogové centrály - Vydává Policie ČR
- Právo a rodina - časopis o rodinném právu
- www.e-nebezpeci.cz
- www.prvok.upol.cz
- www.nekuratka.cz
- www.alik.cz
- www.stop-koureni.cz
- www.dokurte.cz
- www.drogy-info.cz
- www.sikana.cz
- www.poradenskecentrum.cz
- www.seznamsebezpecne.cz

Příloha 3 - Seznam platné školské legislativy

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Zákon č. 65/2017 Sb. Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019- 2027
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Vyhláška č.72/2005 Sb. novelizováno 197/2016 Sb. Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školních poradenských zařízeních

Příloha 4 - Program proti šikanování ve škole

Základní škola Řevnice	
Program proti šikanování ve škole	
Č.j.:	Účinnost od: 1.9.2009

Obsah

1. Předmět

2. Vymezení základních pojmů

- 2.1 Šikanování
- 2.2 Verbální šikana
- 2.3 Fyzická šikana
- 2.4 Smíšená šikana

3. Odpovědnost školy a pedagogických pracovníků

- 3.1 Odpovědnost školy a ochraně zdraví žáků.
- 3.2 Odpovědnost pedagogického pracovníka

4. Prevence proti šikanování

- 4.1 Školní vzdělávací program
- 4.2 Systém primární prevence sociálně patologických jevů
- 4.3 Systém dalšího vzdělávání školy
- 4.4 Informování pedagogických pracovníků
- 4.5 Systém úkolů pro pracovníky školy v oblasti prevence proti šikaně
- 4.6 Školní řád
- 4.7 Spolupráce se specializovanými institucemi
- 4.8 Krizová telefonní linka k šikaně

5. Krizový plán a postupy řešení šikanování

- 5.1 Postup pedagogického pracovníka a ředitele školy
- 5.2 Vyšetřování šikany
- 5.3 Spolupráce se specializovanými institucemi a Policií ČR
- 5.4 Postup rodičů při podezření na šikanování

6. Plán prevence

Přílohy programu

Informace pro rodiče

Právní východiska

- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, Č.j. 24 246/2008-6

- Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních Č. j.: 21291/2010-28

1. Předmět

Tento Program proti šikanování ve škole slouží k vytvoření bezpečného, respektujícího a spolupracujícího prostředí ve škole, zaměřuje se především na prevenci šikanování a ukazuje postupy řešení šikanování. Je určen všem pedagogickým pracovníkům školy, dále pak nepedagogickým pracovníkům, rodičům a žákům školy.

Tento program je nedílnou součástí Primární prevence sociálně patologických jevů ve škole a Minimálního preventivního programu školy.

Viz Směrnice k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí ve škole a Minimální preventivní program

2. Vymezení základních pojmů

2.1 Šikanování

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Podoby šikanování jsou:

1. přímá podoba šikany:

- fyzické útoky v podobě bití,
- vydírání,
- loupeže,
- poškozování věcí,
- slovní útoky v podobě nadávek,
- pomluvy,
- vyhrožování,
- ponižování,
- sexuální obtěžování až zneužívání,
- kyberšikana prostřednictvím elektronické komunikace (útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod.).

2. nepřímá podoba šikany

- demonstrativní přehlížení,
- ignorování žáka či žáků.

2.2 Verbální šikana, přímá a nepřímá - psychická šikana (součástí je i kyberšikana, děje se pomocí ICT technologií).

2.3 Fyzická šikana, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti).

2.4 Smíšená šikana, kombinace verbální a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.).

3. Odpovědnost školy a pedagogických pracovníků

3.1 Škola je odpovědná souladu s ustanovením § 29 zákona č. 5651/2004 Sb., školský zákon. Je povinná zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit, a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování (sociálně patologických jevů).

3.2 Pedagogický pracovník je odpovědný podle zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. Bude-li znám případ šikanování a pedagogický pracovník nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, vystavuje se riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřeřazení trestného činu (§168, 167 trestního zákona).

4. Prevence proti šikanování

4.1 Základem prevence šikanování a násilí ve škole je Školní vzdělávací program, který podporuje pozitivní vzájemné vztahy mezi žáky i mezi žáky a učiteli a usiluje o vytváření bezpečného prostředí školy.

Viz Školní vzdělávací program

4.2 Systém primární prevence sociálně patologických jevů, který je dán Směrnicí k primární prevenci sociálně patologických jevů u žáků a Minimálním preventivním programem.

Viz Směrnice k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí (žáků a studentů) ve škole a Minimální preventivní program

4.3 Systém dalšího vzdělávání školy

- vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti problematiky vytváření dobrých vztahů, v podpoře a upevňování zdravých třídních norem žáků jako prevenci šikanování

- vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti problematiky šikanování

- vzdělávání školního metodika prevence ve specializačním studiu podle § 9 vyhlášky č. 317/2005 Sb.

4.4 Dále je to informování pedagogických pracovníků, rodičů i žáků o problematice šikanování.

4.5 Zpracování uceleného systému úkolů pro pracovníky školy v oblasti prevence proti šikaně a jejich postupné zapracování do dokumentů školy (Plán práce ZŠ Řevnice 2009/2010)

4.6 Zpracování prevence proti šikanování do školního řádu a dodržování školního řádu.

Viz Školní řád

4.7 Spolupráce se specializovanými institucemi

Při předcházení případům šikany spolupracovat s institucemi:

- v resortu školství - s pedagogicko-psychologickými poradnami, středisky výchovné péče, speciálně pedagogickými centry,

- v resortu zdravotnictví - s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie,

- v resortu sociální péče - s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou).

4.8 Školní metodik prevence informuje o krizové telefonní lince k šikaně pro učitele, žáky a jejich rodiče.

Krizová telefonní linka k šikaně pro učitele, žáky a jejich rodiče: 286 881 059

5. Krizový plán a postupy řešení šikanování

5.1 Postup pedagogického pracovníka a ředitele školy

Postup pedagogického pracovníka

1. Informují-li rodiče pedagogického pracovníka o podezření na šikanování, zahájí okamžitě vyšetřování šikany, spolupracuje s metodikem prevence a výchovným poradcem, informuje ředitele školy.
2. Má-li pedagogický pracovník podezření na šikanování, zahájí okamžitě vyšetřování šikany, spolupracuje s metodikem prevence a výchovným poradcem, informuje ředitele školy.
3. V případě prokázaných projevů šikany neprodleně informuje ředitele školy, spolupodílí se na vyšetřování šikany dle pokynů ředitele školy.
4. Vždy informuje rodiče o výsledcích vyšetřování šikany, a to i v případech, že se podezření neprokáže.
5. Navrhne v pedagogické radě potrestání agresorů.

Postup ředitele školy

1. Přijme informaci o šikanování (pedagogický pracovník, rodič, žák)
2. Rozhodne, zda škola zvládne řešit šikanu vlastními silami nebo zda škola potřebuje pomoc z venku a je nezbytná její součinnost se specializovanými institucemi a Policií ČR.
3. V případě prokázaných projevů šikany jmenuje pracovníky, kteří se budou podílet na vyšetřování šikany dle jeho pokynů.
4. Zajistí informování dotčených rodičů o vyšetřování šikany nebo sám informuje o výsledcích vyšetřování šikany, které řídí.
5. V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, speciálně pedagogického centra nebo dalších odborníků - klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.
6. V mimořádných případech doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místě příslušném diagnostickém ústavu.
7. V mimořádných případech podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.
8. Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění) oznámí tuto skutečnost Policii ČR.
9. Oznámí orgánu sociálně právní ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka. Pokud žák spáchá trestný čin (provinění), popř. opakovaně páchá přestupky, zahájí spolupráci s orgány sociálně právní ochrany dítěte bez zbytečného odkladu.
10. Projedná v pedagogické radě potrestání agresorů.

5.2 Vyšetřování šikany

A. Pro vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou):

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
4. Zajištění ochrany obětem.

5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

B. Pokročilá šikana s neobvyklou formou - výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování, vyžaduje následující postup:

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii.
6. Vlastní vyšetřování.

5.3 Spolupráce se specializovanými institucemi a Policií ČR

Při řešení případů šikany spolupracovat s institucemi:

- v resortu školství - s pedagogicko-psychologickými poradnami, středisky výchovné péče, speciálně pedagogickými centry,
- v resortu zdravotnictví - s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie,
- v resortu sociální péče - s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou),

Dojde-li k závažnějšímu případu šikany nebo při podezření, že šikana naplnila skutkovou podstatu trestného činu (provinění):

- Policie ČR.
- orgán sociálně právní ochrany dítěte

5.4 Postup rodičů při podezření na šikany

Postup při podezření na šikany, o kterém jsou informováni, by měl být následující:

1. Rodiče informují o podezření na šikany třídního učitele popřípadě dalšího pedagogického pracovníka, při jehož hodinách nebo dohledu nad žáky k šikaně dochází.
2. Nejsou-li podezření na projevy šikany bezodkladně a uspokojivě řešeny v pravomoci pedagogických pracovníků včetně metodika prevence či výchovného poradce, obrátí se rodiče s informací na ředitele školy.
3. V případech prokazatelných projevů šikany se rodiče přímo obrátí s informací na ředitele školy.
4. Jsou-li rodiče přesvědčeni, že postupuje škola při řešení šikany nedostatečně, je možné jednat v této záležitosti se zřizovatelem školy nebo podat stížnost na školu České školní inspekci. Stížnost podaná písemně, osobně nebo v elektronické podobě se přijímá na adrese ČŠI.

Viz. příloha Informace pro rodiče

6. Plán prevence

1. Vytvořit a zajistit pro žáky programy na podporu sebevědomí, umění komunikace, na zjištění

rušivých zvláštností chování, sociometrie tříd atd.

2. Vysvětlit žákům, co je šikana a jak se jí mohou bránit (OV, RV, besedy).
  3. Třídní učitel sleduje chování žáků, vede je k osobní odpovědnosti, spolupracuje s ostatními vyučujícími. Závažné problémy řeší s metodičkou prevence (Mgr. Markéta Maříková), výchovnou poradkyní (Mgr. Jana Michlová), případně s vedením školy.
  4. Věnovat pozornost pohybovému režimu žáků o přestávkách i v hodinách.
  5. Zařazovat oddechové chvíle pro uvolnění energie a odreagování stresu a agresivity.
- Tento program nabývá účinnosti dne 1.9. 2009.
- Součástí tohoto programu jsou informace pro rodiče.
- V Řevnicích 1.9.2009
- Mgr. Jiřina Tafatová Mgr. Štěpánka Rajchlová
výchovná poradkyně ředitelka školy

Příloha 5 - Školní preventivní program proti šikaně. Informace pro rodiče

Vážení rodiče,

rádi bychom Vás seznámili s novým Školním preventivním programem proti šikanování.

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí, která ohrožuje základní výchovné a vzdělávací cíle školy. Šikana se v zárodečné fázi vyskytuje v téměř každé škole, a proto je nutné

věnovat tomuto jevu zvláštní pozornost.

Naše škola již několik let pracuje podle Minimálního programu prevence sociálně patologických

jevů. Hlavní cíle programu, tzn. bezpečná a spolupracující škola - patří mezi priority našeho školního výchovně vzdělávacího programu.

Snažíme se vytvářet zdravé a bezpečné sociální klima školy, prostředí přátelské vůči žákům, všem pracovníkům a rodičům, prostředí, ve kterém je žák úspěšně zařazen do třídního kolektivu a může se harmonicky rozvíjet.

Časté omyly, čili

NENÍ PRAVDA ŽE...

... ten, kdo šikanuje, je vyšinutý jedinec...

... ten, kdo je týrán, si za to může sám...

... mému dítěti se to (být agresorem, být obětí) nemůže stát...

... přísná kázeň to vyřeší...

... je to jen kočkování, vždycky to bylo, není to žádný problém...

... taková je doba, nedá se s tím nic dělat...

... není to moje věc, ať si to vyřeší tam, kde se to děje...

... vše se vyřeší změnou skupiny (třídy, školy)...

... ostatní ze skupiny (ze třídy) do toho netahejte, ti za nic nemůžou, nic

nezmění a nic neřeknou, protože přece nebudou bonzovat...

ŠIKANOVÁNÍ Z HLEDISKA PRÁVA

... je v řadě případů naplnění skutkové podstaty řady trestních činů: omezování osobní svobody, vydírání, vzbuzení důvodné obavy, loupeže, ublížení na zdraví, poškození cizí věci, znásilnění, pohlavního zneužívání...

Čeho si v rodině všimát?

Vážení rodiče, doporučujeme, abyste si všímali těchto možných příznaků šikanování:

- ❖❖ Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.
- ❖❖ Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- ❖❖ Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.

❖❖ Necht' jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivější pozornosti pozorovat strach. Ztráta chuti k jídlu.

❖❖ Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.

❖❖ Dítě chodí domů ze školy hladové (agresori mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).

❖❖ Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"

❖❖ Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se.

❖❖ Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objeví výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě. Odmítá se svěřit s tím, co je trápí.

❖❖ Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.

❖❖ Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.

❖❖ Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.

❖❖ Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Svě zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.)

❖❖ Dítě se vyhýbá docházce do školy.

❖❖ Dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku.

Co dělat v případě podezření na šikanu?

❖❖ Pokud se Vám dítě svěří se svým trápením, důvěřujte mu, podpořte ho a slibte mu pomoci.

❖❖ Pokuste se zjistit co nejvíce informací - podrobností.

❖❖ Informujte školu o podezření na šikanování - obrátit se můžete na třídního učitele, metodika prevence sociálně patologických jevů, výchovnou poradkyni nebo vedení školy, navštivte nás!

❖❖ Při řešení problému spolupracujte se školou, která bude respektovat požadavek na zachování důvěrnosti informací.

Co nabízíme a co už umíme proti šikaně dělat?

❖❖ Bereme vážně všechny informace, se kterými se nám svěříte.

❖❖ Každou situaci profesionálně prošetříme podle dohodnutých postupů.

❖❖ Podělíme se o všechny informace, které poskytovat můžeme a o které budete stát.

❖❖ Poradíme Vám, kam se obracet pro odbornou radu, kde sehnat další informační zdroje.

❖❖ Nabízíme Vám v tomto přehledu základní informace, v nutných případech domluvíme společné setkání s odbornými pracovníky.

❖❖ Víme, čeho si máme všimat.

❖❖ Víme, jak odhadnout stupně šikany.

❖❖ Víme, jakých konkrétních chyb se máme při vyšetřování jednotlivých stupňů šikany vyvarovat.

❖❖ Máme speciální krizové plány, které nám pomáhají rychle reagovat, jakmile vyhodnotíme informace z šetření.

❖❖ Víme, že musíme šikanu řešit komplexně, proto spolupracujeme s odborníky tam, kde končí naše profesní kompetence.

Vážení rodiče, velice důležité je, abyste o šikaně něco věděli. Tento list přináší jen letmé nahlédnutí do problematiky. Jsme připraveni Vám poskytnout podrobnější údaje. Můžete také navštívit webové stránky www.minimalizacesikany.cz, www.sikana.cz, www.poradenskecentrum.cz.

Linka bezpečí: zdarma na tel. 116 111

Kontakty:

Metodička prevence: Mgr. Markéta Maříková

Výchovná poradkyně: Ing. Jana Michlová

Ředitel školy: Mgr. Tomáš Řezníček

Zástupkyně ředitele: Mgr. Marcela Bezděková, Mgr. Lucie Adamcová- Kneidlová

+ jednotliví třídní učitelé

Okomentoval(a): [1]:

Okomentoval(a): [2]: <!--Section Begins-->